

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Smolander, N. (2020) Tulevaisuuden oppimisympäristöt : muutos vai paluu juurille? Teoksessa Smolander, N., Lehto, T. & Keränen, M. (toim.) Älykkäitä toimintamalleja oppimisympäristöihin : 6Aika: Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja, sarja B, raportteja 130, s. 47 - 49.

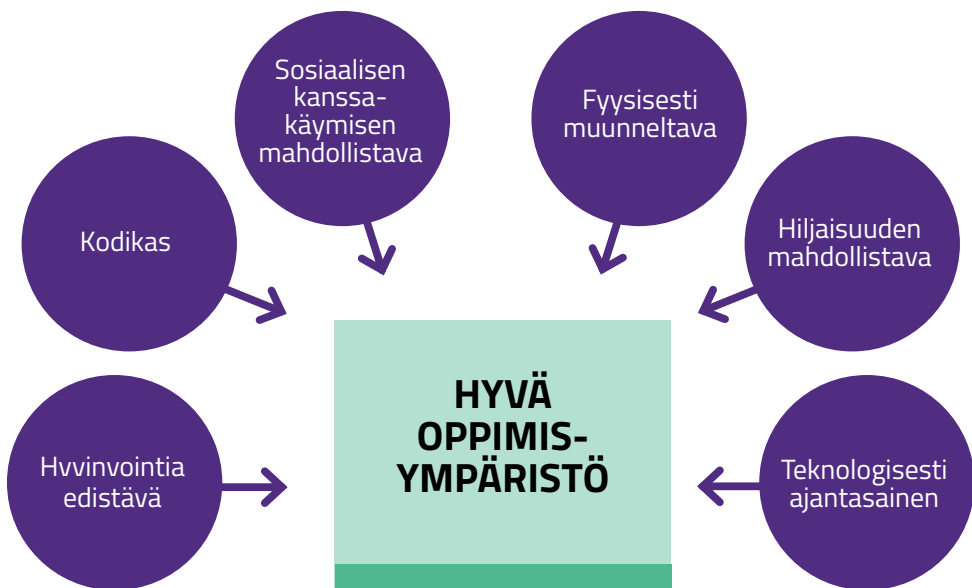
URL: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7266-54-0>

Tulevaisuuden oppimisympäristöt – Muutos vai paluu juurille?

Nina Smolander

Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) opiskelijat (N=91) osallistuivat oppimisympäristökyselyyn keväällä 2018. Opiskelijat vastasivat e-kyselyyn, missä heitä pyydettiin kuvailemaan oppimisympäristön ominaisuuksia. Eri koulutusohjelmien opiskelijat kertoivat, minkälainen on heidän mielestään hyvä oppimisympäristö ja ennustivat oppimisympäristön tulevaisuudenkuvan 10 vuoden kuluttua (Kuvio 5). Tämän oppimiskyselyn tuloksia on julkaistu 6Aika – Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt -hankkeen loppujulkaisussa.

Hyvästä oppimisympäristöstä löytyy ominaisuuksia, joissa yhdistyvät pehmeät arvot ja fyysiset sekä teknologiset elementit (Kuvio 5). Hyvä oppimisympäristö on hyvinvointia edistävä ja kodikas sekä sosiaalisen yhteyden mahdollistava. Sen tulee olla fyysisesti muunneltavissa ja hiljaisuuden mahdollistava. Hyvän oppimisympäristön ominaisuuksiin kuuluu myös teknologisesti ajantasainen ympäristö.

Kuvio 5. Hyvän oppimisympäristön ominaisuudet. (Oppimisympäristökysely TAMK 2018)

Oppimisympäristö on hyvinvointia edistävä, kun tiloissa on hyvä ilmanvaihto, joka takaa terveellisen sisäilman. Luonnonvaloa arvostetaan ja valaistuksen, lämpötilan sekä äänentoiston säätämisen tulee toimia hyvin. Opiskelijat kiinnittävät huomiota ergonomiaan, ja ergonomisesti laadukkaat istuimet sekä työskentelypisteet yhdistetään hyvinvointia edistävään ympäristöön. Fyysisten elementtien rinnalla hyvinvointia edistävässä oppimisympäristössä on tilaa avoimelle keskustelulle ja riittävästi virkistäytymistiloja, joissa on lupa olla, innovoida ja piristyä.

Hyvän oppimisympäristön ominaisuuksiin kuuluu myös teknologisesti ajantasainen ympäristö.

Kodikas ympäristö on yksi hyvän oppimisympäristön ominaisuus. Kodikkuus muodostuu yleisestä viihtyisyydestä, värien käytöstä opiskelutiloissa ja sisustuksessa. Tilojen kalustuksena tulisi käyttää mukavia, pehmeitä tuoleja ja sohvia. Muut sisustuselementit, kuten tekstiilit, viltit, viherkasvit ja taulut, lisäävät sellaista kodinomaisuutta, jota hyvästä oppimisympäristöstä löytyy.

Hyvän oppimisympäristön tulee olla sosiaalisen kanssakäymisen mahdollistava. Tämä toteutuu, kun oppimisympäristössä on riittävästi tilaa ryhmätyöskentelyyn, laadukkaita kokoontumispaikkoja, joissa on ryhmätyöskentelyyn sopivia pöytäryhmiä. Lähiopetuksen tilat koetaan myös tärkeiksi. Niiden tulee olla väljät ja tilan käyttötarkoitukseen nähden asianmukaiset; paljon tuoleja ja pöytiä sekä suuret pöytälevyt. Tilojen tulee mahdollistaa yhdessä opiskelu luokkatiloissa, ryhmätyötiloissa ja kirjastoissa.

Fyysisten oppimistilojen muunneltavuus on sidoksissa hyvän oppimisympäristön muihin ominaisuuksiin, mutta erityisesti tilojen kalustuksen muunneltavuuteen tulee panostaa. Työtasojen, pöytien ja tuolien säädeltävyys ja helppo siirrettävyys ovat opiskelijoille tärkeitä elementtejä. Kalusteiden tulee olla monikäyttöisiä ja -tyylisiä, jotta niiden avulla voidaan muokata tarkoituksenmukaisia oppimisympäristöjä eri tilanteisiin.

Hyvän oppimisympäristön täytyy mahdollistaa hiljaisuus. Yksinopiskelulle tulee olla tiloja, joita voi varata rauhalliseen ja itsenäiseen opiskeluun. Äänieristyskopit, hiljaiset opiskelunurkkaukset, sermit ja läpinäkymättömät seinät sekä pienet tietokonetilat ovat tarpeellisia. Oppimisympäristössä tulee olla mahdollisuus eristäytyä ja keskittyä täysin omaan "lukukuplaansa".

Teknologinen ajantasaisuus on osa hyvää oppimisympäristöä. Tämä välittyi oikeastaan vaatimuksena, kun opiskelijat kuvasivat hyvän oppimisympäristön tunnusmerkkejä. Ajantasainen teknologia sisälsi laaja-alaisesti teknisiä välineitä ja monipuolisen listan ohjelmistoja ja sovelluksia. Hyvästä oppimisympäristöstä löytyy riittävästi pistorasioita, latauspisteitä, lainattavia tietokoneita, tabletteja ja kameroita sekä VR/AR -teknologiaa. Luokkatilojen teknologiaa ei myöskään unohdettu. IoT haluttiin vihdoinkin osaksi opiskelua ja robotit toivotettiin tervetulleiksi. Ohjelmistopakettit, lukuiset sovellukset, oppimispelit ja omaan alaan liittyvät keskeiset digitaaliset työkalut tulee olla käytettävissä. Opiskelijoille oli tärkeää saada käyttöönsä yhteisöllisiä digitaalisia alustoja ja joustavia kommunikointivälineitä. Mukautuva verkkoympäristö ja helposti navigoitavat hallinnolliset ohjelmat olivat myös hyvän oppimisympäristön ominaisuuksia.

Opiskelijoiden ennuste tulevaisuuden oppimisympäristöstä kiteytyi humaaniuden ja digitaalisuuden tasapainoon. Tulevaisuuden oppimisympäristön uskottiin koostuvan huipputeknologiasta, monipuolisista sovelluksista sekä interaktiivisista, mukautuvista oppimialustoista. Näiden ansiosta opiskelu on mahdollista toteuttaa monimuotoisilla ja yksilöllisesti muunneltavilla menetelmillä. Oppilaitosten toiminta on myös tehokkaampaa kuin nykyisin, koska teknologia mahdollistaa yhä paremmin suunnatun yksilöllisen opetuksen.

Huipputeknologian vastapainona tulevaisuuden oppimisympäristö on kokonaisvaltaisen humaani ja suvaitseva. Se hoitaa yksilön ja yhteisön hyvinvointia fyysisesti ja henkisesti. Opiskelijat pysyvät virkeinä, innostuneina ja keskittyneinä sekä jaksavat opiskella viihtyisässä ympäristössä. Tulevaisuuden oppimisympäristössä kannustetaan kommunikointia ja panostetaan opiskelun yksilöllistämiseen sekä opiskelijoiden vahvuuksiin.

Tulevaisuuden hyvä oppimisympäristö liittyy yhteen oppimisympäristöjen muutoksen ja perinteisen opiskelun elementit. Inhimillisestä kanssakäymisestä ei haluta luopua vaan siitä kehitetään yhä arvostavampaa yhteisöllisyyttä. Huipputeknologia valjastetaan 'renkiksi', ei vaativaksi 'isännäksi'. Tuloksena saavutetaan kudelman, joka tuottaa erinomaisia oppimistuloksia.